

بررسی میزان علاقه‌مندی دانشجویان دانشگاه علوم پزشکی کرمانشاه نسبت به رشته تحصیلی و آینده شغلی خود در سال ۱۳۹۴

چکیده

زمینه: علاقه‌مندی دانشجویان نسبت به رشته تحصیلی شان از مهمترین عوامل پیشرفت تحصیلی و کسب مهارت حرفه‌ای آنان در آینده خواهد شد. افزایش پذیرش دانشجو و محدودیت جذب نیروی انسانی، منجر به بهم خوردن عرضه و تقاضا در بازار کار، بی ثباتی شغلی، کاهش انگیزه و همچنین استرس دانشجویان شده است.

روش‌ها: این مطالعه توصیفی تحلیلی با هدف تعیین میزان علاقه‌مندی دانشجویان دانشگاه علوم پزشکی کرمانشاه نسبت به رشته تحصیلی و آینده شغلی خود در سال ۱۳۹۴ انجام گردید. ابزار گردآوری داده‌ها پرسشنامه استاندارد بود که پس از تأیید روایی و پایایی مورد استفاده قرار گرفت. تجزیه و تحلیل اطلاعات با استفاده از نرم افزار SPSS نسخه ۱۸ انجام شد. از شاخصهای فراوانی برای توصیف داده‌ها و از روشهای آماری آزمون فیشر و آزمون مجذور کای دو برای تحلیل استنباطی داده‌ها استفاده شد. سطح معنی دار $p < 0.05$ در نظر گرفته شد.

یافته‌ها: از ۲۹۸ پرسشنامه تکمیل شده ۱۶۷ نفر (۵۶٪) دانشجوی دختر و ۱۳۱ نفر (۴۴٪) دانشجوی پسر با میانگین سنی $22 \pm 3/6$ سال بودند. ۱۶۷ نفر نمونه‌های مورد پژوهش کارشناسی پیوسته و بقیه دکترای حرفه‌ای و کارشناسی ناپیوسته بودند. ۸۶/۶٪ از دانشجویان از رشته و آینده شغلی خود ناراضی بودند. بین مقطع تحصیلی و میزان علاقه‌مندی دانشجویان نسبت به رشته تحصیلی و آینده شغلی آنها ارتباط معنادار ($p = 0.002$) .

نتیجه‌گیری: بیشتر دانشجویان مشغول به تحصیل، به رشته تحصیلی خود علاقه نداشته و از آینده کاری خود ناراضی بودند. لذا مسئولان باید با ارائه راهکارهای مناسب، موجبات معرفی کامل رشته‌های تحصیلی را برای دانشجویان فراهم آورند.

کلید واژه: انگیزه تحصیلی، آینده شغلی، دانشجو

روژین همتی^۱، محمد رسول توحیدنیا^۲،
نصراله سهرابی^۳، فرشته جلالوندی^{۴*}

۱. گروه رادیولوژی، عضو کمیته تحقیقات دانشجویی،
دانشکده پیراپزشکی، دانشگاه علوم پزشکی
کرمانشاه، ایران

۲. گروه رادیولوژی، دانشکده پیراپزشکی، دانشگاه
علوم پزشکی کرمانشاه، ایران

۳. گروه علوم آزمایشگاهی، دانشکده پیراپزشکی
دانشگاه علوم پزشکی کرمانشاه، ایران

۴. گروه اطاق عمل، دانشکده پیراپزشکی، دانشگاه علوم
پزشکی کرمانشاه، ایران

* **عهده دار مکاتبات:** ایران، کرمانشاه، دانشگاه علوم
پزشکی کرمانشاه، دانشکده پیراپزشکی، گروه اطاق
عمل

Email: fjalalvandi@kums.ac.ir

مقدمه:

خواهد کرد. لذا علاقه‌مندی فراگیران نسبت به رشته تحصیلی‌شان از عوامل مهم پیشرفت برنامه‌های آموزشی و نهایتاً بازدهی و مسئولیت‌پذیری آتی آنان می‌باشد و باید همواره به آن توجه کافی مبذول گردد^۳. هدف عمده از آموزش حرفه‌های بهداشتی-درمانی بهبود کیفی و کمی مراقبت از بیماران می‌باشد. بنابراین آموزش دانشجویان به این منظور انجام می‌شود که دانشجو پس از فراغت از تحصیل توانایی و مهارت لازم را در جهت انجام حرفه‌ای که به او واگذار شده است، کسب نماید^۴. در دو دهه اخیر، با توجه به گسترش نظام ارائه خدمات بهداشتی درمانی، سیاست

هدف از آموزش در دانشگاه‌های علوم پزشکی تربیت دانش-آموختگان متعهد و ماهری است که بتوانند پاسخگوی نیازهای سیستم سلامت و انتظارات مردم باشند و برای تحقق این مهم توجه به اهداف، انگیزه‌ها و انتظارات دانشجویان از اهمیت شایانی برخوردار است و در دانشگاه‌های معتبر این عوامل در برنامه‌ریزی-ها در نظر گرفته می‌شود^۱. از ابتدایی‌ترین لوازم و مقتضیات یادگیری علاقه و رغبت به آموزش است^۲. در واقع علاقه مرکب از انگیزش و کنجکاوی است و فرد برانگیخته برای دستیابی به آگاهی‌های بیشتر و کسب موفقیت پافشاری و ممارست بیشتری

وزارت بهداشت و درمان بر اساس افزایش ظرفیت پذیرش دانشجو در حرف پزشکی بوده است تا بر اساس آن بتواند نیروی انسانی مورد نیاز خود را تأمین کند.^۵ متأسفانه این سیاست امروزه بدلیل عدم توجه به واقعیتهای جامعه و نیازهای موجود، مسایل و معضلات متعددی در سطح نظام بهداشت و درمان بخصوص برای دانشمختگان ایجاد نموده است، افزایش تعداد دانشجویان پزشکی و رشته های وابسته با آن و محدودیت ظرفیت پذیرش و جذب نیروی انسانی در نظام کنونی بهداشت و درمان منجر به بهم خوردن عرضه و تقاضا در بازار کار، کاهش درآمدزایی حرفه پزشکی و عدم تأمین اقتصادی آنان، بی ثباتی شغلی و همچنین استرس دانشجویان شده است. نتیجه این روند جز کاهش انگیزه در کادر درمانی و کاهش بازده این افراد در سیستم بهداشتی و درمانی نبوده است.^۶ در صورت ادامه، این روند سبب افزایش گرایش به حرف غیرپزشکی در دانشجویان و فارغ التحصیلان رشته های پزشکی و رشته های وابسته با آن می شود که سبب کاهش منزلت این رشته ها و اتلاف هزینه های بالای آموزشی و سرخوردگی دانشجویان و دانشمختگان این رشته ها خواهد شد.^۷ علاقه به شغل و رشته تحصیلی، ریشه در عوامل مختلفی دارد^۸ که می تواند سبب علاقه و نگرش مثبت نسبت به رشته تحصیلی و یا برعکس منجر به خستگی و دلزدگی یا ناامیدی از ادامه تحصیل شوند که از جمله می توان به جنس، سن و رشته تحصیلی اشاره کرد که عوامل مؤثری در ایجاد انگیزش می باشند.^۹ در مطالعه ای در بابل ۷۹ درصد دانشجویان از عدم امنیت شغلی شکایت داشتند.^۴ بر اساس نتایج حاصل از پژوهشی شش ساله تنها ۱۳/۱۴٪ از دانشجویان ایرانی به رشته تحصیلی خود علاقه مند بوده اند.^{۱۰} در مطالعه ای دیگر در دانشگاه علوم پزشکی شیراز در سال ۱۳۸۰ که به بررسی نگرش دانشجویان سال اول پزشکی نسبت با این رشته و آینده آن پرداخته است ۶۴/۷٪ از دانشجویان با شناخت کافی این رشته را انتخاب کرده اند و تقریباً نیمی از آنها (۴۸/۱٪)، اعتقاد داشتند که این رشته سبب رفاه آنان خواهد شد.^{۱۱} متأسفانه یکی از مشکلات شایع نظام آموزشی در بسیاری از کشورها، پایین بودن سطح انگیزه تحصیلی در بین فراگیران می باشد که سالیانه زیان های علمی، فرهنگی و اقتصادی

زیادی را متوجه کشور و خانواده ها می کند و لذا نظام آموزشی را با افت تحصیلی مواجه می سازد.^{۱۲} نداشتن آگاهی و علاقه به رشته تحصیلی موجب به وجود آمدن عدم تطابق بین آینده شغلی افراد با نیازها و انتظارات می گردد و عواقب سوء ناشی از این مساله متوجه نظام آموزشی و سیستم سلامت می گردد. لذا ارایه راهکارهای مؤثر برای افزایش رغبت دانشجویان به رشته تحصیلی موجب ارتقای سیستم آموزشی، بازدهی بالای نیروی انسانی در بیمارستانها و مراکز درمانی و همچنین ارایه خدمات بهینه به بیماران می گردد. شناخت رشته ها و علاقه به رشته تحصیلی حس مسئولیت پذیری بالا را به همراه خواهد داشت و این خود نیز منجر به بالا رفتن کارایی افراد در ارایه خدمات مربوطه می گردد.^{۱۳} با توجه به وضعیت نامناسب اشتغال و بازار کار ناکافی و نبود مقاطع بالاتر در برخی از رشته های مقطع کارشناسی که عیناً ادامه همین رشته ها باشند دانشجویان این رشته ها مجبور به ادامه تحصیل در رشته های دیگر می باشند لذا آگاهی از تمایل دانشجویان به تحصیل در این رشته ها یا حضور در مراکز درمانی و ارائه نتایج به مسئولین مربوطه می تواند به یافتن راهکارهایی برای برطرف کردن مشکلات مربوطه منجر شود. مطالعه حاضر با هدف "تعیین میزان علاقه مندی دانشجویان دانشگاه علوم پزشکی کرمانشاه نسبت به رشته تحصیلی و آینده شغلی خود در سال ۱۳۹۴" انجام گرفته است.

مواد و روش ها:

در این مطالعه توصیفی تحلیلی مقطعی جامعه پژوهش تمامی دانشجویان دانشگاه علوم پزشکی کرمانشاه در سال تحصیلی ۱۳۹۴-۱۳۹۵ مشغول به تحصیل بودند که از بین آنها تعداد ۳۸۴ نفر به عنوان نمونه به روش نمونه گیری طبقه ای تصادفی انتخاب شدند که ۲۹۸ پرسشنامه تکمیل شد.. شرکت دانشجویان در مطالعه داوطلبانه بود. ابزار گردآوری داده ها پرسشنامه ی استاندارد شامل ۱۴ سوال (پرسشنامه رضایت تحصیلی) و یک پرسشنامه محقق ساخته شامل ۳ سوال که روایی آن توسط هشت نفر از اعضای هیئت علمی مورد تأیید قرار گرفت و پایایی آن پس از انجام آزمون آلفای کرونباخ برابر ۰/۷۶ محاسبه گردیده، استفاده شد. بخش اول پرسشنامه مربوط به اطلاعات دموگرافیک نمونه های

هدف شامل سن، جنس، وضعیت تأهل، مقطع تحصیلی، سال ورود، وضعیت بومی و غیر بومی بودن و وضعیت اشتغال بود. برای تعیین میزان علاقه‌مندی دانشجویان ۱۴ سوال از پرسشنامه که مربوط به بررسی علاقه‌مندی دانشجویان به رشته تحصیلی خود می باشد نمره گذاری شد. به منظور نمره گذاری سؤالات، برای کاملاً موافقم امتیاز ۵، موافقم امتیاز ۴، نظری ندارم امتیاز ۳، مخالفم امتیاز ۲ و کاملاً مخالفم امتیاز ۱ در نظر گرفته شد. حداقل و حداکثر امتیاز تخصیص یافته برای کل سؤالات به ترتیب ۱۴ و ۷۰ بود. بر این اساس در صورتی که امتیاز کل هر نمونه در مورد علاقه‌مندی: بین ۲۸-۱۴ و ۴۲-۲۸ (کم)، بین ۵۶-۴۲ (متوسط) و ۷۰-۵۶ (زیاد) محسوب گردید. ۳ سوال پرسشنامه خود ساخته به منظور تکمیل اطلاعات درباره آینده شغلی و ارتباط شغل با رشته تحصیلی فرد بوده است. جمع آوری داده ها با مراجعه حضوری پرسشگران همکار طرح در زمان های مختلف در دانشکده های مختلف، پس از تشریح اهداف پژوهش و تمایل دانشجویان به شرکت در مطالعه مراکز هدف پرسشنامه توزیع و پس از تکمیل پرسشنامه توسط دانشجویان و جمع آوری اطلاعات، آنالیز داده ها با استفاده از نرم افزار SPSS نسخه ۱۸ که شامل دو بخش آمار توصیفی شامل توزیع فراوانی، میانگین و انحراف معیار و آمار استنباطی با آزمون های فیشر و مجذور کای دو با سطح معنی دار $p < 0/05$ بود، انجام گردید.

نتایج:

در این مطالعه از بین ۲۹۸ پرسشنامه تکمیل شده توسط دانشجویان، ۱۶۷ نفر (۵۶٪) زن و ۱۳۱ نفر (۴۴٪) مرد مورد مطالعه قرار گرفتند. میانگین سنی دانشجویان $22 \pm 3/6$ سال (میانگین سنی در زنان $21 \pm 3/5$ و در مردان $22 \pm 3/7$ سال) بود. ۵ نفر (۱/۷٪) از دانشجویان ورودی سال ۸۸، ۴ نفر (۱/۳٪) ورودی ۸۹، ۱۳ نفر (۴/۴٪) ورودی ۹۰ و ۵۴ نفر (۱۸/۱٪) ورودی سال ۹۱ و ۸۱ نفر (۲۷/۲٪) ورودی سال ۹۲ و ۷۹ نفر (۲۶/۵٪) ورودی سال ۹۳ و ۶۲ نفر (۲۰/۸٪) ورودی سال ۹۴ بودند. از این تعداد ۱۶۷ نفر (۵۶٪) کارشناسی پیوسته، ۱۰۷ نفر (۳۵/۹٪) دکترای حرفه ای و ۲۴ نفر (۸/۱٪) کارشناسی ناپیوسته شامل می شدند. اغلب پاسخگویان ۱۹۴ نفر

(۶۵/۵٪) بومی بودند. در این میان فقط ۳۴ نفر (۱۱/۴٪) متأهل و بقیه مجرد بودند. دانشجویان رشته پزشکی با ۶۸ نفر بیشترین فراوانی را در بین رشته ها داشتند. توزیع فراوانی نسبی و مطلق پاسخ افراد مورد مطالعه به سؤالات مربوط به علاقه‌مندی به رشته و آینده شغلی، در جدول شماره ۱ آورده شده است.

نتایج نشان داد $86/6\%$ (۲۵۸ نفر) از دانشجویان از رشته و آینده شغلی خود راضی نبودند و $11/1\%$ (۳۳ نفر) رضایت متوسطی داشتند و فقط $2/3\%$ (۷ نفر) آنان از رشته و آینده شغلی خود رضایت کاملی داشتند.

با توجه به جدول شماره ۲ اگر چه میزان علاقه‌مندی در بین دانشجویان پسر بیشتر دیده شد. اما بین دانشجویان دختر و پسر از نظر میزان علاقه‌مندی نسبت به رشته تحصیلی و آینده شغلی آنها ارتباط معناداری با فاصله اطمینان ۹۵٪ وجود نداشت ($p = 0/161$). از طرفی بین مقطع تحصیلی دانشجویان و میزان علاقه‌مندی آنان نسبت به رشته تحصیلی و آینده شغلی آنها ارتباط معناداری وجود داشت ($p = 0/002$) بطوری که دانشجویان دوره کارشناسی پیوسته نسبت به بقیه دوره ها علاقه‌مندی بیشتری نشان دادند. هم چنین با توجه به آزمون آماری می توان گفت ارتباط معناداری بین دانشجویان مجرد و متأهل از نظر میزان علاقه‌مندی نسبت به رشته تحصیلی و آینده شغلی آنها وجود نداشت ($p = 0/814$). اما علاقه مندی در بین دانشجویان مجرد نسبت به متأهلین بیشتر دیده شد. هم چنین ارتباط معناداری بین دانشجویان بومی و غیر بومی از نظر میزان علاقه‌مندی نسبت به رشته تحصیلی و آینده شغلی آنها وجود نداشت ($p = 0/562$).

بین رشته تحصیلی دانشجویان و میزان علاقه‌مندی نسبت به رشته تحصیلی و آینده شغلی آنها ارتباط معناداری وجود داشت ($p = 0/006$) و بیشترین علاقه مندی مربوط به دانشجویان رشته رادیولوژی بود.

۲۳ نفر (۲۲/۸٪) از دانشجویان غیر بومی درجایی غیر از خوابگاه سکونت داشتند. از نظر وضعیت اشتغال تنها ۳۷ نفر (۱۲/۸٪) از دانشجویان شاغل بودند. دانشجویانی که کارآزاد داشتند نسبت به کسانی که فقط دانشجو و کارمند بودند،

علاقه‌مندی بیشتری نسبت به رشته تحصیلی خود نشان دادند. هر چند این رابطه از نظر آماری معنادار نبود ($p = 0/276$). فقط ۹ درصد (۲۷ نفر) از دانشجویان تمایل داشتند در تحصیلات تکمیلی مرتبط با رشته تحصیلی فعلی خود ادامه تحصیل دهند. تنها ۴/۴ درصد (۱۳ نفر) از دانشجویان تمایل داشتند که رشته تحصیلی و شغل آینده‌شان با هم مرتبط باشند. ۱۱/۲۲ درصد (۳۳ نفر) از دانشجویان رشته تحصیلی‌شان را با علاقه انتخاب کردند. ۷/۱٪ (۲۱ نفر) از دانشجویان از ادامه تحصیل در رشته خود رضایت داشتند. نتایج نشان داد بین میزان علاقه‌مندی دانشجویان با سال ورود آن‌ها ارتباط آماری معنی‌داری دیده نشد ($p = 0/351$). در بررسی علاقه دانشجویان به اشتغال به کار یا ادامه تحصیل، ۲۷۵ نفر به سؤال پاسخ داده بودند که از این میان ۱۴۱ نفر (۵۱/۳٪) ادامه تحصیل را نسبت به اشتغال ترجیح داده بودند. که این مورد درباره دانشجویان دکترای حرفه‌ای و کارشناسی ناپیوسته بیشتر از دانشجویان کارشناسی پیوسته بود ($p < 0/001$). ۱۱۰ نفر (۴۰٪) از دانشجویان، اشتغال را در اولویت قرار دادند که از این تعداد ۵۰ نفرشان (۴۷/۶٪) ترجیح دادند در صورت اشتغال در بیمارستانها مشغول به کار شوند که امنیت شغلی و دستمزد مناسب از دلایل این موضوع بود. هم‌چنین بین جنسیت با ادامه تحصیل یا اشتغال تفاوت معنی‌داری مشاهده شد ($p = 0/003$) (جدول شماره ۳) بطوری که دانشجویان پسر، ادامه تحصیل را نسبت به دختران در اولویت قرار دادند. حال آنکه دانشجویان دختر اشتغال را در اولویت خود قرار داده بودند.

بحث:

در این پژوهش، اکثر دانشجویان از رشته و آینده شغلی خود راضی نبودند و ۱۱،۱٪ رضایت متوسطی داشتند و تنها ۲/۳٪ آنان از رشته و آینده شغلی خود رضایت کافی داشتند. در مطالعه امیدوار در دانشگاه بابل نیز، اکثریت دانش‌آموختگان بیان کردند، در صورتی که فرصتی مجدد برای انتخاب رشته داشتند،

رشته‌مآمایی را انتخاب نمی‌نمودند، و قریب به اتفاق آنها، علت آن را عدم وجود آینده شغلی و جایگاه مشخص برای حرفه مآمایی عنوان کردند. در مطالعه ابروانی در جهرم، دانشجویان پزشکی اعلام نمودند که در صورت شرکت مجدد در آزمون سراسری، رشته دیگری بجز پزشکی را انتخاب خواهند کرد^{۱۴}.

میزان علاقه‌مندی به رشته‌ی تحصیلی در بین زنان کم بیان شده بود و این در حالی است که دانشجویان مرد دانشگاه علوم پزشکی کرمانشاه نسبت به رشته خود دارای علاقه‌مندی زیاد و متوسط بوده‌اند. مطالعات انجام شده در این زمینه هم نتایج مشابهی را اعلام نمودند. در مطالعه‌ی عمانی دانشجویان هوشبری در هر دو جنس علاقه‌مندی خود را به رشته خود در حد متوسط بیان نموده بودند^{۱۵}. در مطالعه حاجیان و همکارانش زنان و مردان هر دو به رشته پزشکی علاقه‌ی زیاد و خیلی زیاد را نشان داده بودند^۴ و اما در مطالعه‌ی میراحمدی در دانشکده پیراپزشکی تبریز میزان علاقه در قبل از ورود به دانشگاه در مردان و زنان کم و اما پس از ورود به دانشگاه در زنان افزایش یافته بود^{۱۶}. در پژوهش ادیب در دانشگاه کاشان، میزان علاقه در دانشجویان مرد نسبت به دانشجویان زن اندکی بیشتر بود^{۱۷}. میزان علاقه‌مندی در دانشجویان کارشناسی پیوسته به رشته خود بالاتر از سایر مقاطع بود بطوری که دانشجویان کارشناسی ناپیوسته هیچ‌گونه علاقه‌ای را به رشته تحصیلی خود و آینده شغلی خود نشان نداده بودند و این میزان علاقه در دانشجویان دکترای حرفه‌ای نیز از میزان پایینی برخوردار بود. این موضوع در حالی است که در مطالعات پیش از این که توسط حاجیان در رشته پزشکی صورت گرفته بود میزان علاقه به رشته تحصیلی بالا و بسیار بالا بدست آمده بود^۴. در مطالعه صدر در دانشگاه اصفهان میانگین نمرات نگرش دانشجویان پزشکی مورد مطالعه نسبت به آینده شغلی خود پایین تر از حد قابل قبول بود که نشان می‌داد اکثر دانشجویان نگرش مطلوبی نسبت به آینده شغلی خود ندارند لیکن نسبت به رشته تحصیلی خود نگرش مثبتی داشتند^{۱۸}.

جدول شماره ۱: توزیع فراوانی نسبی و مطلق دانشجویان به سؤالات علاقه‌مندی به رشته و آینده شغلی خود						
ردیف	سوالات	کاملاً موافقم (%)	موافقم (%)	نظری ندارم (%)	مخالفم (%)	کاملاً مخالفم (%)
۱	در هنگام پرداختن به فعالیت های درسی لذت می برم	۸(۲/۷)	۲۱(۷/۱)	۵۴(۱۸/۲)	۱۵۶(۵۲/۷)	۵۷(۱۹/۳)
۲	از مطالعه کتاب‌های مرتبط با رشته‌ام در اوقات فراغت لذت می‌برم	۱۳(۴/۴)	۲۷(۹/۱)	۷۰(۲۳/۵)	۱۳۵(۴۵/۳)	۵۳(۱۷/۸)
۳	در موضوعات مرتبط با رشته تحصیلی‌ام مطالعه آزاد دارم	۱۷(۵/۷)	۴۸(۱۶/۱)	۷۳(۲۴/۵)	۱۱۴(۳۸/۳)	۴۵(۱۵/۱)
۴	با اساتید مرتبط با رشته تحصیلی‌ام ارتباط دارم	۱۸(۶/۱)	۴۰(۱۳/۶)	۷۴(۲۵/۱)	۱۰۸(۳۶/۶)	۵۵(۱۸/۵)
۵	با تحصیل در این رشته تحصیلی احساس آرامش می‌کنم	۱۴(۴/۸)	۲۹(۹/۹)	۷۹(۲۷)	۱۰۵(۳۵/۸)	۶۶(۲۲/۵)
۶	با اشتیاق در کلاس درس حاضر می‌شوم	۲۳(۷/۸)	۴۹(۱۶/۷)	۸۹(۳۰/۳)	۹۵(۳۲/۳)	۳۸(۱۲/۹)
۷	رشته تحصیلی‌ام جالب و ارضا کننده است	۱۲(۴)	۲۰(۶/۷)	۷۸(۲۶/۲)	۱۱۹(۳۹/۹)	۶۹(۲۳/۲)
۸	به رشته تحصیلی‌ام علاقه زیادی دارم	۱۰(۳/۴)	۲۳(۷/۸)	۵۵(۱۸/۷)	۱۲۹(۴۳/۹)	۷۷(۲۶/۲)
۹	تمایل دارم در تحصیلات تکمیلی مرتبط با رشته تحصیلی فعلی - ام ادامه تحصیل دهم	۱۳(۴/۴)	۱۴(۴/۷)	۵۷(۱۹/۳)	۱۱۰(۳۷/۳)	۱۰۱(۳۴/۲)
۱۰	از فهم مطالب جدید در دامنه رشته تحصیلی‌ام لذت می‌برم	۵(۱/۷)	۱۴(۴/۷)	۶۲(۲۰/۹)	۱۲۴(۴۱/۹)	۹۱(۳۰/۷)
۱۱	تلاش می‌کنم دیگران را به رشته تحصیلی‌ام علاقه‌مند سازم	۱۷(۵/۸)	۳۷(۱۲/۷)	۱۰۵(۳۶/۱)	۸۵(۲۹/۲)	۴۷(۱۶/۲)
۱۲	تمایل دارم رشته تحصیلی و شغلم مرتبط باشند	۶(۲)	۷(۲/۴)	۲۹(۹/۹)	۱۲۴(۴۲/۲)	۱۲۸(۴۳/۵)
۱۳	در برنامه ریزی برای آینده به رشته تحصیلی‌ام اهمیت می‌دهم	۴(۱/۳)	۱۱(۳/۷)	۴۳(۱۴/۵)	۱۲۸(۴۳/۱)	۱۱۱(۳۷/۴)
۱۴	از ادامه تحصیل در این رشته رضایت دارم	۱۰(۳/۴)	۱۱(۳/۷)	۵۰(۱۶/۹)	۱۱۹(۴۰/۲)	۱۰۶(۳۵/۸)

جدول شماره ۲: توزیع فراوانی و فراوانی نسبی علاقه‌مندی دانشجویان نسبت به رشته تحصیلی و آینده شغلی آنها بر حسب متغیرهای دموگرافیک

میزان علاقه‌مندی						
متغیرها	علاقه‌مندی کم	علاقه‌مندی متوسط	علاقه‌مندی زیاد	کل	p-value	
جنسیت	زن	تعداد ۱۵۰ درصد ٪۵۸/۱	۱۴ ٪۴۲/۴	۳ ٪۴۲/۹	۱۶۷ ٪۱۰۰	۰/۱۶۱
	مرد	تعداد ۱۰۸ درصد ٪۴۱/۹	۱۹ ٪۵۷/۶	۴ ٪۵۷/۱	۱۳۱ ٪۱۰۰	
مقطع تحصیلی	کارشناسی پیوسته	تعداد ۱۳۵ درصد ٪۵۲/۳	۲۶ ٪۷۸/۸	۶ ٪۸۵/۷	۱۶۷ ٪۱۰۰	۰/۰۰۲
	کارشناسی ناپیوسته	تعداد ۲۰ درصد ٪۷/۸	۴ ٪۱۲/۱	۰ ۰	۲۴ ٪۱۰۰	
	دکتری حرفه‌ای	تعداد ۱۰۳ درصد ٪۳۹/۹	۳ ٪۹/۱	۰ ٪۱۴/۳	۱۰۶ ٪۱۰۰	
وضعیت تأهل	مجرد	تعداد ۲۲۸ درصد ٪۸۸/۴	۳۰ ٪۹۰/۹	۶ ٪۸۵/۷	۲۶۴ ٪۱۰۰	۰/۸۱۴
	متاهل	تعداد ۳۰ درصد ٪۱۱/۶	۳ ٪۹/۱	۱ ٪۱۴/۳	۳۴ ٪۱۰۰	
وضعیت بومی بودن	بومی	تعداد ۱۷۰ درصد ٪۶۶/۴	۱۹ ٪۵۷/۶	۵ ٪۷۱/۴	۱۹۴ ٪۱۰۰	۰/۵۶۲
	غیربومی	تعداد ۸۶ درصد ٪۳۳/۶	۱۴ ٪۴۲/۴	۲ ٪۲۸/۶	۱۰۲ ٪۱۰۰	

جدول شماره ۳: توزیع فراوانی و فراوانی نسبی اولویت های دانشجویان بعد از اتمام دوره تحصیلی

جنسیت	اولویت ها بعد از اتمام دوره تحصیلی					کل
	ادامه تحصیل	اشتغال	کنکور دوباره	هیچکدام		
زن	تعداد	۷۸	۷۲	۴	۲	۱۵۶
	درصد٪	۵۰٪	۴۶/۲٪	۲/۶٪	۱/۳٪	۱۰۰٪
مرد	تعداد	۶۳	۳۸	۸	۱۰	۱۱۹
	درصد٪	۵۲/۹٪	۳۱/۹٪	۶/۷٪	۸/۴٪	۱۰۰٪
کل	تعداد	۱۴۱	۱۱۰	۱۲	۱۲	۲۷۵
	درصد٪	۵۱/۳٪	۴۰٪	۴/۴٪	۴/۴٪	۱۰۰٪

در این مطالعه علاقه مندی نسبت به رشته تحصیلی و آینده شغلی در بین دانشجویان مجرد نسبت به متأهلین بیشتر دیده شد در پژوهش ادیب در کاشان میزان علاقه به رشته تحصیلی در افراد متأهل و مجرد با هم برابر بود ولی با افزایش ترم تحصیلی میزان علاقه دانشجویان کاهش می یافت^{۱۷}. در مطالعه بخشنده در اهواز بین تأهل و انگیزه ارتباط آماری معنی دار لیکن بین انگیزه و ترم تحصیلی ارتباط معکوس و معنی داری مشاهده شد^{۱۲}.

در مطالعه ما بین رشته تحصیلی و میزان علاقه مندی نسبت به رشته تحصیلی و آینده شغلی آنها ارتباط معناداری وجود داشت و بیشترین میزان علاقه مندی در دانشجویان رادیولوژی مشاهده شد. در مطالعه ادیب، اکثر دانشجویان رشته تحصیلی خود را با آگاهی و علاقه انتخاب کرده بودند. بیشترین نمرات علاقه مربوط به دانشجویان رشته های پزشکی و دندانپزشکی، و کمترین علاقه مربوط به دانشجویان رشته های علوم آزمایشگاهی و تغذیه و بعد از آن، رشته های مامایی و فناوری اطلاعات سلامت بود. میزان علاقه دانشجویان به رشته خود تا حد زیادی با رشته تحصیلی و نیز جایگاه اجتماعی و بازار کار رشته در ارتباط بود^{۱۷}. مطالعه دیگری در دانشگاه ارومیه در سال ۱۳۷۷ نشان داد حدود ۵۵ درصد دانشجویان دارای نظر منفی نسبت به آینده شغلی خود بودند و از میان عوامل مؤثر بر این نگرش منفی، موقعیت اجتماعی شغل، نگرش جامعه نسبت به شغل، درآمد و علاقه به شغل، مهمترین علل

بودند. همچنین اعلام نگرانی ۸۶ درصد دانشجویان نسبت به آینده شغلی خود از دیگر نتایج این مطالعه بود^(۱۸ ص ۷۸).

نتایج به دست آمده از مطالعه مولوی در اردبیل نشان داد که از مجموع ۱۱ متغیر مورد مطالعه به ترتیب، ۵ متغیر امید به آینده (با ضریب ۰/۹۰)، میزان عزت نفس (۰/۱۲)، کیفیت عوامل آموزشی (۰/۱۱)، وضعیت تاهل (۰/۴۰) و میزان درآمد خانواده (با ضریب ۰/۷۰) می توانند علل کاهش انگیزه تحصیلی دانشجویان را تبیین کنند. در حالی که ۶ متغیر جنسیت، میزان تحصیلات، فوت والدین، جو عاطفی خانواده، سلامت جسمی- روانی و میزان یادگیری خود تنظیمی، تاثیر معنی داری در انگیزه تحصیلی دانشجویان ندارند^{۱۹}. در مطالعه بخشنده در دانشگاه اهواز بیشترین عواملی که در افزایش انگیزه تحصیلی دانشجویان تأثیر داشت به ترتیب: نائل شدن به خدمت به هم نوع، فراهم سازی موقعیت های بیشتر برای کمک به خانواده و دستیابی به یک زندگی شرافتمندانه بودند در مقابل عواملی همچون واگذاری امور محوله سطح پایین به دانشجویان در بالین، دیدگاه پزشکان، دیدگاه جامعه و ۲۳ و نحوه برخورد پزشکان نیز به عنوان مهم ترین عوامل کاهش دهنده انگیزه تحصیلی مشخص شدند^{۱۲}.

در مطالعه ما نیمی از دانشجویان مورد مطالعه ادامه تحصیل را به اشتغال ترجیح داده بودند که این موضوع در دانشجویان پسر بارزتر بود. نتایج مطالعه مولوی نیز حاکی از آن بود که اطمینان

ادامه می‌دهد و منتظر ایجاد انگیزه و تمایل در فراگیران نمی‌ماند. این نظام‌های آموزشی هستند که باید بر تلاش خود افزوده، شرایط آموزشی را ارتقاء بخشیده و بر مؤلفه‌های مرتبط یعنی فراگیر، آموزش دهنده و امکانات آموزشی، تأثیر گذاشته و نیروی کار ماهرتر به جامعه تحویل دهند.

نتیجه‌گیری:

با جمع‌بندی نتایج به دست آمده و مقایسه مطالعات مختلف پیشنهاد می‌شود برای دانش‌آموزان در مقاطع قبل از انتخاب رشته‌های دانشگاهی، آموزش‌های کافی برای آشنایی با رشته‌های تحصیلی، آینده‌شغلی و بازار کار به صورت بازدید از دانشکده‌ها و مراکز درمانی مرتبط برگزار گردد تا شرایط مناسبی برای انتخاب درست رشته تحصیلی فراهم شود و با حل این مشکل، به هدف‌مند نمودن نظام آموزشی کمک می‌شود و از هدر رفتن نیروی ذهنی، توان‌مندی‌های دانشجویان و سرمایه‌های مادی جلوگیری می‌شود. راه کار دیگر در زمینه افزایش علاقه، نحوه تدریس اساتید و نحوه آموزش صحیح به دانشجویان است.

تشکر و قدردانی:

این مقاله حاصل طرح تحقیقاتی مصوب کمیته تحقیقات دانشجویی دانشگاه علوم پزشکی کرمانشاه به شماره ۹۴۵۶۰ می‌باشد. از معاونت محترم تحقیقات و فناوری دانشگاه و نیز کمیته تحقیقات دانشجویی دانشگاه علوم پزشکی کرمانشاه و کلیه دانشجویانی که ما را در انجام این طرح یاری دادند تشکر و قدردانی می‌شود.

References:

1. Shakornia A, Khajeh Ali N, Bagheri A, Bijanzadeh M. Factors affecting medical major selection and the extent of changes in students' motivation during their study in Ahvaz Jundishapur University of Medical Sciences. IJME 2016; 16: 189-199. [Persian] URL: <http://ijme.mui.ac.ir/article-1-4045-fa.html>
2. Fardanesh H. Educational technology. 16th ed. Tehran: Tehran University; 1383. [persian]
3. -Scott I, Wright B, Brennis F, Berret p, McCaffrey I. Career choice of new medical students at tree Canadian universities: family medicine versus specialist medicine. CMAJ 2007; 53(11): 1956- 7.

داشتن از آینده از جمله امکان ادامه تحصیل و به دست آوردن جایگاه اجتماعی و اقتصادی مناسب در میزان انگیزه تحصیلی دانشجویان مؤثر است^{۱۹}. در مطالعه ادیب در کاشان، دانشجویان رادیولوژی، مامایی و فناوری اطلاعات سلامت، سطح تحصیلات خانواده را مهمترین عامل مؤثر بر علاقه به رشته خود می‌دانستند، ولی دانشجویان پزشکی و دندانپزشکی جایگاه رشته در جامعه و آینده و بازار کار مناسب را مهمترین عوامل مناسب و جامعه مؤثر بر علاقه به رشته تحصیلی برشمردند^{۱۷} که با یافته‌های سایر مطالعات هم خوانی داشت.

نتایج این پژوهش نشان داد که بیشتر دانشجویان با ناآگاهی رشته خود را انتخاب نموده‌اند و اطلاعات کمی از آینده شغلی خود داشته‌اند. در میان دانشجویان مورد مطالعه در این پژوهش بیشتر نیمی از آن‌ها ادامه تحصیل را برای آینده شغلی خود در نظر گرفته بودند که در این میان دانشجویان دکترای حرفه‌ای و کارشناسی ناپیوسته علاقه بیشتری با ادامه تحصیل در رشته خود داشتند. در حالی که میراحمدی و همکارانش در مطالعه‌ی خود بر روی دانشجویان رادیولوژی به این نتیجه رسیدند که بیشتر این افراد اشتغال را به ادامه تحصیل ترجیح می‌دهند و همچنین این میزان در بین دانشجویان کارشناسی ناپیوسته بیشتر به چشم می‌خورد^{۱۶}. نتایج مطالعات در خصوص میزان علاقه‌مندی و آگاهی دانشجویان مختلف از نوع رشته و آینده کاری نشان داده که سنجش آگاهی و علاقه دانشجویان از رشته تحصیلی خود از اهمیت بالایی برخوردار بوده و نقش مهمی در میزان موفقیت و پیشرفت تحصیلی و آینده شغلی دانشجویان دارد. از طرف دیگر نظام آموزش پزشکی به دلیل نیاز کشور، بی‌وقفه به تربیت دانشجو

4. Hajian K, Nasiri A. [Evaluation of medical student's attitude toward future job in Babol University of Medical Sciences, 2003]. JBUMS 2006; 8 (1): 86 – 95. [Persian]
5. Mirhoseini F, Mahdian M, Akbari H. Anesthesiology Schools Paramedical Students in Kashan University of Medical Sciences to assess knowledge of their field of study, before selecting it in the entrance examination. the Fifth Special National Congress of Medical Education 2000; 2(1). [Persian]

6. Asadolahi P, Afshari P. The comparison of tutors' and students' opinions in respect to present academic condition. *IJME* 2002; 7:11. [Persian]
7. Sharifzadeh K. Take a look at the current state and future medical graduates in the national health network. Take a look at the current state and future medical graduates in the country's healthcare network, needs, possibilities and realities. Shiraz: Proceedings of the First Science Festival Research Jorhany. winter 1992.
8. - alizadeh S, sigharchian M. The Attitude of Midwifery Students about Their Field of Study. *RME* 2014; 6 (2) :59-65. [Persian] :
<http://rme.gums.ac.ir/article-1-125-fa.html>
9. Mogadem B. Psychology practice in education. 6th ed. Tehran: Seda and Sima; 1383.p.4. [Persian]
10. Arfaie K, Amir Ali Akbari S, Alavi Majd H. Interested in studying midwifery and its related factors in students of Tehran University of Medical Sciences. *KNH* 2007; 3(1):28-32.
11. Karimollah H, Nasiri A. Assess the attitudes of medical students of Babol University of Medical Sciences future career(2003). Babol University of Medical Sciences: winter 2005; 1(29). [Persian]
12. Bakhshandeh bavarsad M, Hakim A S, Azimi N, Latifi M, Ghalvandi H. Nursing Students Viewpoints about Educational Motivation and its Related Factors in Ahvaz Jundishapur University of Medical Sciences. *RME* 2015; 7 (1) :35-44
URL: <http://rme.gums.ac.ir/article-1-124-fa.html>
13. Irvani K, Amini M, Dostkam A. Compare medical students' attitude toward their discipline and future career in both clinical and basic science courses at the college arranged. . *IJME* 2002;2(2):21-22. [Persian]
14. Omidvar S, Aghajani Delavar M. Employment Status of Midwifery Graduates of Babol University of Medical Sciences. *IJME*. 2004; 4 (1) :71-75 [Persian]
URL: <http://ijme.mui.ac.ir/article-1-13-fa.html>
15. Amani F, Akharbin K, Saeedi S, Fatehi M, Fatehi Z, Ghahreman R. Anesthesiology students' knowledge and interest in university of medical sciences in relation to their field of study. *Journal of Student Research Committee University of medical sciences:fall* 2010;2. [Persian]
16. Mirahadi M, Ghareaghaji N. Evaluation of motivation and interest of undergraduate students in radiology and medical students to choose a career or continuing education in higher education in 2012. *Educational Development of Jundishapur* summer 2014;5(2):149-155.
17. Adib-Hajbaghery M, Arabi Matin Abadi M J, Ghadirzadeh Z, Moujoodi H, Mehdi ansaripour M. Interest in the Field of Study and Affecting Factors: The Viewpoint of Students of Kashan University of Medical Sciences. *IJME_2017*; 17 :24-34. [Persian]
URL: <http://ijme.mui.ac.ir/article-1-4134-fa.html>
18. Sadr Arhami N, Kalantari S, Atarod S. Medical Students Attitude Towards their Field of Study and Future Career. *IJME* 2004; 4 (1) :76-81. [Persian]
URL: <http://ijme.mui.ac.ir/article-1-14-fa.html>
19. Molavi P, Rostami KH, FadaeeNaeni A, Mohamadnia H, Rasoolzadeh B. Investigating effective factors on Reducing Students' Motivation in Ardabil University of Medical Sciences. *JMCIRI* 2007;25(1)53-58. [Persian]

Assessment of Student Interests of Kermanshah University of medical sciences towards the field of education and the future of her career

Rozhin Hemmati¹
, Mohammad Rasoul Tohid
Niya², Nasrollah Sohrabi³,
Fereshteh Jalalvandi^{4*}

1. Department of Radiology
, Member of the Student
Research Committee, Paramedic
al School, Kermanshah
University of Medical Sciences.
Kermanshah. Iran

2. . Department of Radiology
, Paramedical School
, Kermanshah University of
Medical Sciences. Kermanshah.
Iran

3. Department of Laboratory
Sciences, Paramedical School,
Kermanshah University of
Medical Sciences. Kermanshah.
Iran

4 Faculty member of operating
room department ,Paramedical
School, Kermanshah University
of Medical Sciences.
Kermanshah. Iran

***Corresponding Author:**

Iran, Kermanshah, Kermanshah
University of Medical Sciences,
, Paramedical School, faculty
member of operating room
department

Abstract

Introduction: Favorites students to their field of study of the most important factors in academic achievement and professional skills in the future they will be. Increase the admission of students and limits the absorption of manpower ,leads to disorient supply and demand in the job market, job instability, reduced motivation and as well as students ' stress is.

Methods: This descriptive analytic study aims to determine the extent of Kermanshah University of medical sciences students ' interest towards the field of education and the future of his career was performing at 2016 year. Data were collected by questionnaire standard. Data analysis using SPSS software version 18. The index of abundance, for descriptive data analysis and statistical methods of the Chi square test, Fisher and two for explanatory data analysis were used. A significant level of $p < 0.05$ was considered.

Results: Of the 298 completed questionnaires 167 people (56%) girl student and 131 (44%) the boy student with a mean age of 22 ± 3.6 . 167 people BA continuum and the rest of the professional Ph.d. and masters were interleaved. 86.6% were dissatisfied students of degree and future career. Between the educational level and interest of students to the field of study and future career is a significant relationship ($P = 0.002$).

Conclusion: More students studying in their fields of interest were unhappy not the future of your business. The authorities should identify problems and provide solutions, leading to the introduction of full field of study to provide for students.

Key words: study motivation, ,future career

How to cite this article

Hemamati R, Tohid niya MR, Sohrabi N, Jalalvandi F. Assessment of Student Interests of Kermanshah University of medical sciences towards the field of education and the future of her career